

С. О. Левицька

доктор економічних наук, професор, проректор Національного університету водного господарства та природокористування, Рівне, Україна, levitska.svitlana@yahoo.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7803-5586>

**СОЦІАЛЬНА СКЛАДОВА ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ
ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ**

Анотація. У статті проаналізовано ефективність реалізації соціального захисту в господарській діяльності вітчизняних підприємств, міжнародний досвід подання таких показників у формах інтегрованої звітності. Розкрито окремі категорії корпоративної соціальної відповідальності, поширені в міжнародній практиці збалансованої господарської діяльності, такі як екологічні зусилля, філантропія, етичні трудові практики, волонтерство. Узагальнено показники соціального захисту підприємств – емітентів цінних паперів у звіті керівництва. Обґрунтовано доцільність використання нефінансової інформації, котра об'єктивніше відображає діяльність бізнесу за допомогою таких критеріїв: конкурентоспроможності, активності, продуктивності виробництва, безпеки життєдіяльності найманих працівників, матеріальної підтримки соціально вразливих працівників, якості обслуговування, довіреності персоналу, масштабу інновацій, якісної оцінки репутації підприємства. На основі альтернативних складових соціального пакета, що використовується зарубіжними підприємствами, запропоновано формат інтегрованої звітності в частині показників, пов'язаних із корпоративною соціальною відповідальністю. На базі фінансової й нефінансової інформації з урахуванням міжнародної практики соціального звітування узагальнено дані корпоративної соціальної відповідальності як сукупності чотирьох блоків: забезпечення здоров'я, задоволення соціально-побутових потреб, відпочинок та розваги, мотивація праці.

Ключові слова: інтегрована звітність, сталий розвиток, підприємницька діяльність, бухгалтерський облік, соціальний облік, нефінансові показники звітності.

Табл. 1. Літ. 13.

Svitlana Levytska

Dr. Sc. (Economics), Professor, National University of Water and Environmental Engineering, Rivne, Ukraine, levitska.svitlana@yahoo.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7803-5586>

**SOCIAL COMPONENT OF INTEGRATED REPORT
OF UKRAINIAN ENTERPRISES**

Abstract. The effectiveness of the implementation of social protection in the economic activity of domestic enterprises, the international practice of covering such indicators in forms of integrated report are investigated. Taking into account the international practice of social protection Corporate social responsibility is formulated as providing economic and legal organizational measures for the use, preservation, development of the enterprise's labor resources. Social protection indicators in the Corporate Governance Report for enterprises that are securities issuers are summarized, such as: environmental efforts – responsibility for the environment, philanthropy – providing a variety of social services for non-profit organizations, ethical work practices – implementing rules of ethical behavior in their businesses, volunteering – attending volunteer events. Taking

into account the alternative components of the social package used by foreign companies, the format of integrated Report in the part of information related to corporate social responsibility is proposed. The using of both financial and non-financial indicators to address the issues under study is substantiated. The positive experience of international practice of social reporting takes into account the indicators of corporate social responsibility as a set of four blocks: ensuring health, providing social and household needs, recreation and entertainment, work motivation. The basis of the proposed integrated reporting unit is to achieve economic benefits from the use of such information. The benefits expected from the non-financial indicators of integrated reporting include: the ability of making meaningful assessments for the viability of the enterprise, corporate development strategies in the long term, meeting the needs of investors and other stakeholders in a better understanding of business performance. It is worth noting the approximation of such information to the innovative intangible productive resource of the enterprise as one of features of post-industrial economy. Therefore, we can identify the criteria of economic usefulness for such information format.

Keywords: integrated report, sustainable development, entrepreneurial activity, accounting, social accounting, non-financial indicators of integrated report.

JEL classification: M14, M41.

С. А. Левицкая

доктор экономических наук, профессор, проректор Национального университета водного хозяйства и природопользования, Ровно, Украина

**СОЦИАЛЬНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ИНТЕГРИРОВАННОЙ
ОТЧЕТНОСТИ ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ**

Аннотация. В статье проанализированы эффективность реализации социальной защиты в хозяйственной деятельности отечественных предприятий, международный опыт представления таких показателей в формах интегрированной отчетности. Раскрыты отдельные категории корпоративной социальной ответственности, распространенные в международной практике сбалансированной хозяйственной деятельности, такие как экологические усилия, филантропия, этические трудовые практики, волонтерство. Обобщены показатели социальной защиты предприятий – эмитентов ценных бумаг в отчете руководства. Обоснована целесообразность использования нефинансовой информации, которая более объективно отражает деятельность бизнеса с помощью таких критериев: конкурентоспособности, активности, производительности производства, безопасности жизнедеятельности наемных работников, материальной поддержки социально уязвимых работников, качества обслуживания, опытности персонала, масштаба инноваций, качественной оценки репутации предприятия. На основе альтернативных составляющих социального пакета, используемого зарубежными предприятиями, предложен формат интегрированной отчетности в части показателей, связанных с корпоративной социальной ответственностью. На базе финансовой и нефинансовой информации с учетом международной практики социальной отчетности обобщены данные корпоративной социальной ответственности как совокупности четырех блоков: обеспечение здоровья, удовлетворение социально-бытовых нужд, отдых и развлечения, мотивация труда.

Ключевые слова: интегрированная отчетность, устойчивое развитие, предпринимательская деятельность, бухгалтерский учет, социальный учет, нефинансовые показатели отчетности.

У міжнародній практиці корпоративна соціальна відповідальність (далі – КСВ) трактується як саморегулююча модель бізнесу, що допомагає підприємству бути соціально відповідальним перед собою, зацікавленими сторонами та громадськістю (інколи її називають “корпоративне громадянство”). Невід’ємними складовими КСВ є економічна, соціальна та екологічна, кожна з яких на рівні суб’єкта й на макрорівні (суспільно-економічному) набуває різних форм, залежно від компанії та галузі. Така відповідальність є однаково важливою як для громади, так і для компанії. Діяльність за принципами КСВ може істотно підвищити довіру до бізнесу, зміцнити його позиції на ринку, результативність господарювання загалом.

Споживачі, працівники та інші зацікавлені сторони починають віддавати пріоритет КСВ при виборі брэнда чи компанії. Як зауважила Дженніфер Бойнтон, генеральний директор компанії “В Target Marketing Co.,” “надійна програма з корпоративною соціальною відповідальністю – це можливість продемонструвати своє належне корпоративне громадянство, а отже, захистити компанію від негативного ризику, переглянувши всю соціальну та екологічну сферу, що її оточує”. Інформативність зовнішньої звітності, обліково-аналітичне забезпечення оперативного бізнесу не може замінити КСВ. Так, згідно з попередніми дослідженнями компанії “Cone Communications”, понад 60 % американців сподіваються, що бізнес приведе до соціальних і екологічних змін за відсутності державного регулювання. Майже 90 % опитаних споживачів купують товар, оскільки виробник переймається проблемою, яка їх хвилює. Майже 75 % відмовляться придбавати товари в компанії, якщо дізнаються, що вона підтримує ідею, котра суперечить їхнім переконанням. За словами Сьюзан Куні, “наступне покоління працівників шукає роботодавців, котрі зосереджені на потрійному підсумку: люди, планета та доходи” [1].

У світовій практиці вживаються такі терміни, як “соціальний звіт” (*Social reporting*), “звіт з корпоративної соціальної відповідальності” (*Corporate Social Responsibility Reporting*), “звіт з корпоративної відповідальності” (*Corporate Responsibility Report*), “звіт про прогрес” (*Progress Report*), “звіт зі сталого розвитку” (*Sustainable Development Reporting*) та ін. [2]. Зазначені звіти мають на меті звернути увагу контрагентів, споживачів, бізнесу загалом на позитивний вплив результатів їхньої діяльності, не обмежуючись стандартними показниками фінансової звітності, а використовуючи також нефінансові показники. Для цього призначена структурована міжнародними стандартами бухгалтерського обліку інтегрована звітність.

У 2010 р. Міжнародна організація зі стандартизації (ISO) підготувала добровільні стандарти, які сприяли реалізації компаніями КСВ. На відміну від інших стандартів ISO, ISO 26000 забезпечує керівництво, а не вимоги, оскільки сутність КСВ є швидше якісною, ніж кількісною, отже, її стандарти не можуть бути сертифіковані.

Проблема реалізації в Україні соціальної відповідальності з використанням організаційно-економічного й методичного інструментарію залиша-

ється нерозв'язаною: потребує вдосконалення методологія ведення суб'єктами господарювання соціального обліку; на часі розроблення інтегрованої звітності, тобто такої, котра уможливить системний моніторинг показників, зокрема створення загальнодержавних форм звітності, здатних безпосередньо чи опосередковано відображати реалізацію соціальних програм підприємства. Безперечно, за наповненням і практичним застосуванням інтегрована звітність включатиме як фінансову (дані бухгалтерського обліку), так і нефінансову інформацію.

Починаючи з 2019 р. вітчизняні емітенти цінних паперів (приватні й публічні акціонерні товариства) звітують про свої досягнення Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку, подаючи *звіт керівництва*, котрий за інформаційною наповненістю вийшов за межі річних форм фінансової звітності. Великі й середні підприємства мають складати *звіт про управління*. Однак ці форми поки що не досягають цілей наведених вище соціальних звітів, зокрема:

- визначення спільної мети звітування суб'єкта – надання інформації про результати діяльності підприємства в соціальній сфері, вплив наслідків господарювання на навколишнє середовище;

- використання в комплексі фінансової та нефінансової інформації за даними фактів господарської діяльності, що включає якісні й кількісні аспекти вирішення соціально-економічних питань.

У працях К. В. Безверхого, В. Г. Воробей, І. А. Деруна, І. В. Жиглей, І. Я. Журовської, Д. М. Захарова, С. В. Король, Н. О. Лоханової, О. О. Осадчої [2–8] та ін. порушується питання достовірності показників фінансової звітності, яка наразі недостатньо враховує базові критерії реалізації стратегічних соціальних цілей із урахуванням фінансово-економічного забезпечення підприємств, а також політичні, екологічні чинники, котрі перешкоджають формуванню в Україні гармонійного суспільства. Науковці обґрунтовують актуальність запровадження інтегрованих форм звітності з урахуванням галузевих особливостей господарської діяльності та загальнонаціональних вимог.

Метою статті є аналіз методики та практичного впровадження інтегрованої звітності підприємств у частині розкриття базових понять і принципів соціальної відповідальності бізнесу, оприлюднення основних якісних та кількісних (натуральних, грошових) показників соціального забезпечення найманих працівників задля сприяння гармонійному соціально-економічному розвитку українського суспільства.

Сьогодні суб'єкти господарювання зосереджуються на кількох широких категоріях КСВ. Це:

1. Екологічні зусилля (відповідальність за довкілля). Одним із основних напрямів соціальної відповідальності підприємств є навколишнє середовище. Будь-які заходи для зменшення негативних екологічних наслідків вважаються корисними як для підприємства, так і для суспільства.

2. Філантропія (надання коштів та різноманітних соціальних послуг некомерційним організаціям). Соціальна відповідальність бізнесу може проявлятися в наданні безоплатної матеріальної допомоги чи послуг місцевим громадам і некомерційним організаціям. Більші компанії, як правило, мають чималі ресурси, тож можуть принести велику користь суспільству.

3. Етичні трудові практики (впровадження правил етичної поведінки на своїх підприємствах). Соціальна відповідальність також виражається у справедливому ставленні керівництва до працівників.

4. Волонтерство (участь у заходах, ініційованих добровольцями). Причетність компанії до волонтерських заходів свідчить про щедрість її керівників. Роблячи добрі справи, не очікуючи нічого натомість, вони показують свою занепокоєність конкретними проблемами та відданість певним організаціям [9].

Інтегрована звітність відрізняється від іншої подібної документації застосуванням нового підходу до структуризації капіталу підприємства (посилення позицій соціального капіталу); орієнтацією на створення інформаційного забезпечення вартісно-орієнтованого управління, а також на висвітлення тих аспектів діяльності підприємства, що впливають на його стратегічну стійкість і довгострокові перспективи.

Н. О. Лоханова виокремлює такі проблеми складання інтегрованої звітності, як складність забезпечення суттєвості інформації; необхідність дотримання балансу між розкриттям потрібної, але не надмірної інформації; проблематичність задоволення вимог різних груп користувачів [7].

Соціальна відповідальність бізнесу (*далі* – СВБ) – це концепція, що охоплює суб'єктів господарювання враховувати інтереси суспільства, беручи на себе відповідальність за вплив результатів діяльності на споживачів, стейкхолдерів, працівників, громади та навколишнє середовище. Таким чином, базові показники СВБ мають бути інтегровані для підприємств, контролюватися не тільки державними органами, а й громадськістю.

З огляду на зазначене, корпоративну соціальну відповідальність можна визначити як забезпечення економіко-правових і організаційних заходів використання, збереження, розвитку трудових ресурсів підприємства на засадах виконання соціальних та екологічних програм як складових збалансованої господарської діяльності.

Безперечно, для суб'єктів малого бізнесу, мікропідприємств обов'язковою такою звітністю сьогодні бути не може. Водночас окремі аспекти їхньої діяльності перекликаються з певними розділами звіту керівництва. Він передбачає дотримання внутрішнього кодексу корпоративного управління (котрим керується емітент) на основі розкриття загальних принципів, а саме: збереження довкілля за місцем реєстрації суб'єкта господарювання; позитивного впливу на регіональному суспільно-економічному рівні; соціально-професійної підтримки працівників [10; 11].

Згідно із Законом України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XV, до основних принципів бухгалтер-

ського обліку й фінансової звітності належить принцип єдиного грошового вимірника, котрий передбачає вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства в його фінансовій звітності в одній грошовій одиниці [12].

Оскільки ключовими завданнями бізнесу є забезпечення збалансованості економічного зростання, соціальної захищеності трудових ресурсів, екологічної безпеки навколишнього середовища, важливим кроком до розширення інформаційних можливостей облікової системи може стати відображення в позабалансовому обліку нефінансових показників (кількісних/натуральних або якісних/описових), що надає керівництву важливу інформацію для стратегічного управління ресурсним потенціалом підприємства.

Звітні дані дають змогу виявити певні тренди й кореляції, порівняти відображені в них показники з іншими фінансовими й нефінансовими індикаторами. Основними нефінансовими показниками діяльності підприємства є: його конкурентоспроможність, активність, продуктивність виробництва, безпека життєдіяльності найманих працівників, матеріальна підтримка соціально вразливих працівників, якість обслуговування, досвідченість і професіоналізм персоналу, масштаб інновацій, репутація компанії [13].

Методика бухгалтерського обліку передбачає відображення далеко не всіх перелічених показників економічної, соціальної та екологічної складових КСВ. Відповідно до альтернативної концепції збалансованої системи показників, доцільно виокремлювати такі групи нефінансових даних: відносини з клієнтами; внутрішні бізнес-процеси, можливості навчання й розвитку персоналу, включаючи плинність кадрів, час на навчання, середню тривалість відсутності на роботі, річні затрати на навчання однієї людини, індекс задоволення працівників та ін. [8].

У міжнародній практиці соціального звітування зміст показників КСВ узагальнено як сукупність чотирьох блоків: забезпечення здоров'я, задоволення соціально-побутових потреб, відпочинок і розваги, мотивація праці (таблиця).

На сьогодні альтернативним питанням для директора (власника, засновника) є складання соціальної звітності як окремої звітної форми (розділу інтегрованої звітності) або окремого розділу приміток до річної фінансової звітності. В обох випадках така документація сприяє прийняттю виважених оперативних і стратегічних управлінських рішень, зокрема щодо фінансування соціально-екологічних програм підприємства.

Одним із варіантів вирішення окреслених питань є впровадження на підприємстві в рамках управлінського обліку центру відповідальності “соціальні витрати”. В основі такої облікової підсистеми – виконання адміністратією (власниками, засновниками) соціального пакета на умовах цільового й раціонального витрачання зарезервованих на ці заходи коштів (забезпечень). Облік використання зазначених резервів можна здійснювати на рахунку 47 “Забезпечення майбутніх витрат і платежів” із введенням окремого субрахунку.

Таблиця. Відображення показників соціальної відповідальності бізнесу у формах звітності підприємства

Показники соціально відповідального бізнесу (за звітний період)	Звітність				
	фінансова	до органів соціального страхування	статистична	інтегрована	
				фінансові показники	нефінансові показники
<i>Забезпечення здоров'я</i>					
Оплата непрацездатності за рахунок підприємства	+		+	+	
Витрати на заходи з охорони праці	+			+	
Кількість виробничих травм		+			+
Кількість днів непрацездатності		+			+
Кількість днів професійних захворювань		+			+
Кількість виданих путівок на санаторне лікування		+			+
<i>Задоволення соціально-побутових потреб</i>					
Чисельність працівників у черзі на відомче житло					+
Кількість місць у їдальні					+
Чисельність забезпечених відомчим житлом					+
Кількість звернень до профспілкових організацій					+
Витрати на придбання відомчого житла	+			+	
Витрати на компенсацію оренди (найму) житла	+			+	
Виплата матеріальної допомоги	+			+	
<i>Навчання, підвищення кваліфікації</i>					
Оплата підвищення кваліфікації працівників	+			+	
Оплата навчання працівників	+			+	
Чисельність працівників із вищою освітою (за категоріями)					+
Чисельність працівників, які підвищили свою кваліфікацію					+
<i>Відпочинок та розваги</i>					
Оплата туристичних поїздок	+			+	
Придбання подарунків	+			+	
Оплата культурних походів до театру (на концерт тощо)	+			+	

Закінчення таблиці

Показники соціально відповідального бізнесу (за звітний період)	Звітність				
	фінансова	до органів соціального страхування	статистична	інтегрована	
				фінансові показники	нефінансові показники
<i>Мотивація праці</i>					
Середня заробітна плата (за категоріями)			+	+	+
Оплата додаткових відпусток	+			+	
Разові преміальні виплати	+			+	

Складено за: Жиглей І. В., Захаров Д. М. Звіт з управління – складова фінансової, нефінансової чи інтегрованої звітності? URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/7529>; Levytska S., Osadcha O. Sustainable regional economics as result of administrative-territorial reform in Ukraine: accounting and managerial approaches. *International Journal of New Economics and Social Sciences*. 2016. No. 1 (3). P. 200–206. URL: <http://www.ijoness.esy.es/pl>; Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів : затв. рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.12.2013 № 2180/24712. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2180-13>.

Ще один варіант – створення фонду соціально-екологічного розвитку (залежно від результатів фінансової діяльності підприємства) шляхом відрахувань із прибутку, що дасть можливість забезпечити підконтрольність виплат: Дт443 “Використання прибутку” – Кт43 “Фонд соціальних виплат”.

Окрім цього, соціальні виплати в оперативному порядку за можливості доцільно проводити з віднесенням на рахунок 949 “Інші операційні витрати” із введенням субрахунків аналітичного обліку: Дт949/п – Кт661,651, 631 (за елементами витрат).

На підставі викладеного доходимо таких висновків. В основу запропонованого інформаційного блоку інтегрованої звітності покладено досягнення економічної вигоди/корисності від використання такої інформації. Поняття корисності досить диверсифіковане, оскільки практично неможливо об’єктивно визначити внесок показників в успіх бізнесу. До вигід, очікуваних від нефінансових показників інтегрованої звітності, можна віднести: можливість змістовної оцінки життєздатності підприємства, стратегії корпоративного розвитку в довгостроковій перспективі; задоволення потреб інвесторів та інших зацікавлених сторін у кращому розумінні результативності бізнесу, а також зв’язків між динамікою ринку, стратегією, ризиками й ключовими показниками розподілу обмежених ресурсів тощо.

Узагальнюючи, варто відзначити наближення такої інформації до інноваційного нематеріального виробничого ресурсу підприємства, що є однією з ознак сучасної парадигми постіндустріальної економіки, а отже, доцільність ідентифікації критеріїв економічної корисності описаного інформаційного формату за результатами застосування (насамперед внутрішніми користувачами), вартості й терміну корисного використання створеного інформаційного активу.

Список використаних джерел

1. Corporate Social Responsibility. URL: <https://www.investopedia.com/terms/c/corp-social-responsibility.asp>.
2. Безверхий К. Соціально-орієнтована звітність підприємства. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2015. № 2-3. С. 70–78.
3. Воробей В., Журовська І. Нефінансова звітність: інструмент соціально відповідального бізнесу. Київ, 2010. 84 с. URL: <http://www.svb.org.ua/publications>.
4. Дерун І. А. Корпоративна соціальна звітність як додаток до фінансової звітності. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/korporativna-sotsialna-zvitnist-yak-dodatok-do-finansovoyi-zvitnosti>.
5. Жиглей І. В., Захаров Д. М. Звіт з управління – складова фінансової, нефінансової чи інтегрованої звітності? URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/7529>.
6. Король С. Нефінансова звітність підприємства. *Вісник КНТЕУ*. 2011. № 6. С. 102–107. URL: <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2944/1>.
7. Лоханова Н. О. Інтеграційні процеси в обліку в умовах інституціональних перетворень : монографія. Херсон : Грін Д. С., 2012. 400 с.
8. Levytska S., Osadcha O. Sustainable regional economics as result of administrative-territorial reform in Ukraine: accounting and managerial approaches. *International Journal of New Economics and Social Sciences*. 2016. No. 1 (3). P. 200–206. URL: <http://www.ijoness.esy.es/pl>.
9. What Is Corporate Social Responsibility? URL: <https://www.businessnewsdaily.com/4679-corporate-social-responsibility.html>.
10. Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів : затв. рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 03.12.2013 № 2180/24712. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2180-13>.
11. Методичні рекомендації зі складання звіту про управління : затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.12.2018 № 982. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18>.
12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : закон України від 16.07.1999 № 996-XV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
13. De Visu. Консалтинг. URL: <https://devisu.ua/uk/stattia/nefinansova-informaciya-chomu-biznesu-vazhливо-ii-vikoristovuvati>.

References

1. Chen, J. (n. d.). *Corporate Social Responsibility*. Retrieved from <https://www.investopedia.com/terms/c/corp-social-responsibility.asp>.
2. Bezverkhyi, K. (2015). Socially-oriented reporting of the enterprise. *Accounting and auditing*, 2-3, 70–78 [in Ukrainian].
3. Vorobei, V., Zhurovska, I. (2010). *Non-financial reporting: a tool for socially responsible business*. Kyiv. Retrieved from <http://www.svb.org.ua/publications> [in Ukrainian].
4. Derun, I. A. (2015). *Corporate social reporting as appendix to financial statement*. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/korporativna-sotsialna-zvitnist-yak-dodatok-do-finansovoyi-zvitnosti> [in Ukrainian].
5. Zhyhlei, I. V., Zakharov, D. M. (2019). *Management Report – an integral part of financial, non-financial or integrated reporting?* Retrieved from <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/7529> [in Ukrainian].
6. Korol, S. (2011). Non-financial reporting of an enterprise. *Herald of Kyiv national university of trade and economics*, 6, 102–107. Retrieved from <http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2944/1> [in Ukrainian].
7. Lokhanova, N. O. (2012). *Integration processes in accounting in terms of institutional transformations*. Kherson: Hrin D. S. [in Ukrainian].

8. Levytska, S., Osadcha, O. (2016). Sustainable regional economics as result of administrative-territorial reform in Ukraine: accounting and managerial approaches. *International Journal of New Economics and Social Sciences*, 1 (3), 200–206. Retrieved from <http://www.ijoness.esy.es/pl>.

9. What Is Corporate Social Responsibility? (2019, April 22). *Business News Daily*. Retrieved from <https://www.businessnewsdaily.com/4679-corporate-social-responsibility.html>.

10. National Securities and Stock Market Commission. (2013). *Regulation on disclosure of information by securities issuers* (Decree No. 2180/24712, December 3). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z2180-13> [in Ukrainian].

11. Ministry of Finance of Ukraine. (2018). *Guidelines for the preparation of a management report* (Order No. 982, December 7). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0982201-18> [in Ukrainian].

12. Verkhovna Rada of Ukraine. (1999). *On accounting and financial reporting in Ukraine* (Act No. 996-XV, July 16). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> [in Ukrainian].

13. De Visu. (n. d.). *Consulting*. Retrieved from <https://devisu.ua/uk/stattia/nefinansova-informaciya-chomu-biznesu-vazhливо-ii-vikoristovuvati> [in Ukrainian].